

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

ЗАМАХІН АНДРІЙ ЛЕОНІДОВИЧ

кандидат юридичних наук, проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ORCID 0009-0000-9270-6278

УДК 343.77(477)(043.5)

DOI 10.37772/2518-1718-2023-4(44)-7

ОСОБЛИВОСТІ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ НЕПОДАННЯ СУБ'ЄКТОМ ДЕКЛАРУВАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ОСОБИ, УПОВНОВАЖЕНОЇ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню ознак об'єктивної сторони неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366³ КК). Неподання декларації може вчинятися лише у формі бездіяльності. Обов'язковою умовою кримінальної відповідальності за бездіяльність є наявність у особи обов'язку діяти певним чином та наявність у даних конкретних умовах реальної можливості діяти в такий спосіб, тобто відсутність поважних причин невиконання обов'язку. Обов'язок окремих суб'єктів подавати декларації передбачений Законом України «Про запобігання корупції». Вичерпний перелік поважних причин неподання декларації не передбачений законодавством, оскільки все розмаїття поважних причин апріорі неможливо перелічити.

Встановлення окремих ознак об'єктивної сторони неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366³ КК) ускладнене у зв'язку з наявністю проблем з відмежуванням даної норми від ст. 172⁶ КУпАП «Порушення вимог фінансового контролю». Відповідно до ч. 2 ст. 51² Закону України «Про запобігання корупції», якщо за результатами контролю встановлено, що суб'єкт декларування не подав декларацію, Національне агентство письмово повідомляє такого суб'єкта про факт неподання декларації, і суб'єкт декларування повинен протягом десяти днів з дня отримання такого повідомлення подати декларацію в порядку, визначеному частиною першою статті 45 цього Закону. Тому якщо суб'єкт декларування не подав у встановлені законом строки декларацію, то він повинен бути притягнутий до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 172⁶ КУпАП. Якщо ж після спливу десяти днів з дня отримання від НАЗК повідомлення про факт неподання декларації, суб'єкт не подасть її, то має наставати вже кримінальна відповідальність за ст. 366³ КК. Тому для вирішення проблем з відмежуванням цих правопорушень слід законодавчо закріпити положення про те, що кримінальне правопорушення, передбачене ст. 366³ КК, слід вважати закінченим після спливу десяти днів з дня отримання повідомлення від НАЗК про необхідність подачі декларації. Одночасно у ст. 366³ КК доцільно було б передбачити можливість звільнення від кримінальної відповідальності, якщо особа до винесення вироку суду все ж таки подасть декларацію.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, об'єктивна сторона, бездіяльність, неподання декларації, несвоєчасне подання декларації, суб'єкт декларування.

Постановка проблеми. На перший погляд з'ясування змісту ознак об'єктивної сторони неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366³ КК) не викликає

ніяких труднощів. Однак дійсно не було б жодних проблем у встановленні цих ознак, якби не наявність ст. 172⁶ КУпАП «Порушення вимог фінансового контролю», частиною 1 якої передбачено адміністративну відповідальність за несвоєчасне подання без

поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. У зв'язку із цим як в теорії кримінального права, так і на практиці виникла проблема розмежування цих правопорушень, що потребує виваженого та обгрунтованого підходу до її вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання відповідальності за кримінальні правопорушення, пов'язані з декларуванням своїх статків особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, досліджували такі науковці, як В. В. Андрієшин, О. С. Бондаренко, Д. Ф. Волонець, Ю. В. Гродецький, О. О. Дудоров, З. А. Загинеї, В. М. Киричко, І. І. Митрофанов, Д. М. Міськів, М. І. Хавронюк, В. С. Щирська та ін. Проте багато дискусійних питань так і не знайшли свого остаточного вирішення.

Метою дослідження є встановлення особливостей об'єктивної сторони неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366³ КК) та відмежування його від порушення вимог фінансового контролю (ст. 172⁶ КУпАП).

Виклад основного матеріалу. Закон про кримінальну відповідальність описує склад кримінального правопорушення передусім за ознаками його об'єктивної сторони. Це пояснюється тим, що під час учинення кримінального правопорушення найлегше встановити та зафіксувати його зовнішні ознаки, щоб надалі з'ясувати й інші елементи складу, оскільки виявлення кримінального правопорушення в першу чергу пов'язане з його об'єктивними ознаками [1, с. 101].

Об'єктивна сторона кримінального правопорушення – це зовнішня сторона (зовнішнє вираження) кримінального правопорушення, що характеризується суспільно небезпечним діянням (дією або бездіяльністю), суспільно небезпечними наслідками, причинним зв'язком між ними, місцем, часом, обстановкою, способом, а також засобами вчинення кримінального правопорушення. Усі ознаки об'єктивної сторони поділяються на дві групи: обов'язкові та факультативні. До обов'язкових ознак належить діяння у формі дії або бездіяльності. Усі інші ознаки є факультативними, проте якщо вони прямо вказані у диспозиції статті Особливої частини КК або однозначно впливають з її змісту, то для даного конкретного складу кримінального правопорушення вони набувають значення обов'язкових [2, с. 134–135].

Статтею 366³ КК України встановлено відповідальність за умисне неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання

корупції». Як видно із наведеної диспозиції, законодавець в якості обов'язкової ознаки об'єктивної сторони передбачив лише діяння, тобто сформулював дане кримінальне правопорушення за ознаками формального складу.

Неподання декларації може вчинитися лише у формі *бездіяльності*. Бездіяльність є пасивною формою поведінки особи, що полягає у невчиненні нею конкретної дії (дій), які вона повинна була і могла вчинити в даних конкретних умовах. Обов'язковою умовою кримінальної відповідальності за бездіяльність є наявність у особи *обов'язку* діяти певним чином та наявність у даних конкретних умовах *реальної можливості* діяти в такий спосіб [2, с. 141–142].

Обов'язок окремих суб'єктів подавати декларації передбачений Законом України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. Також у особи повинні бути відсутні поважні причини виконати цей обов'язок, тобто має бути реальна можливість подати декларацію. Вичерпний перелік таких поважних причин наразі не передбачений законодавством. Хоча у листі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 22 червня 2017 року № 223-943/0/4-17 «Щодо притягнення до адміністративної відповідальності за окремі правопорушення, пов'язані з корупцією» зазначається, що під поважними причинами слід розуміти неможливість особи подати вчасно декларацію у зв'язку з хворобою, перебуванням особи на лікуванні, внаслідок стихійного лиха (повені, пожежі, землетрусу), технічних збоїв офіційного веб-сайту Національного агентства з питань запобігання корупції, витребуванням відомостей, необхідних для внесення в декларацію, перебуванням (триманням) під вартою тощо [3].

Як зауважив Д. Ф. Волонець, цей перелік не є вичерпним, оскільки все розмаїття поважних причин априорі неможливо передбачити, однак він демонструє своєрідний напрямок думок, які є орієнтиром для суду [4, с. 154].

Розглянемо окремі наукові точки зору щодо розуміння поняття «неподання декларації».

На думку К. П. Задої, неподання декларації – це бездіяльність суб'єкта декларування, що полягає у послідовному невиконанні ним двох обов'язків: 1) обов'язку подати декларацію до НАЗК в установленому порядку у визначений законом строк; 2) а після цього – обов'язку подати декларацію протягом десяти днів із дня отримання повідомлення НАЗК про неподання декларації [5, с. 229].

Деякі науковці під неподанням декларації розуміють ухилення від подання декларації, тобто незаповнення її на офіційному сайті НАЗК через недодержання встановлених законодавством строків.

Неподанням декларації, на їх думку, є бездіяльністю, яка має місце після спливу десяти днів з моменту отримання суб'єктом декларування повідомлення від НАЗК про неподання декларації, за відсутності обставин, які перешкодили належному виконанню суб'єктом даного обов'язку [6, с. 872].

Як видно, диспозиція ст. 366³ КК є бланкетною, тому для з'ясування її змісту слід звертатися до регулюючого законодавства. Основним нормативно-правовим актом, яким встановлено порядок подання декларацій, є Закон України «Про запобігання корупції». Стаття 45 зазначеного Закону виділяє три види декларацій: 1) щорічну; 2) у зв'язку з припиненням діяльності; 3) декларацію претендента на посаду [7].

Слід відразу відмітити, що відповідно до примітки до ст. 366² КК, кандидати на посаду не є суб'єктами досліджуваного кримінального правопорушення, тому відповідно неподання декларації претендента на посаду не утворює складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366³ КК.

Статтею 45 Закону України «Про запобігання корупції» встановлено, що щорічна декларація за попередній рік подається до 1 квітня, а декларація у зв'язку з припиненням діяльності – протягом 30 календарних днів з дня припинення відповідної діяльності [7].

На перший погляд здається, що встановлення об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ст. 366³ КК, не викликає ніяких труднощів, а діяння буде вчинене у разі подання щорічної декларації – 1 квітня, а декларації у зв'язку з припиненням діяльності – після спливу 30 днів з дня припинення такої діяльності. Однак суб'єкт декларування може подати декларацію, приміром, через п'ять днів після закінчення строку її подання. Тоді мова буде йти про несвоєчасне подання декларації, а дії суб'єкта будуть підпадати під дію ст. 172⁶ КУпАП «Порушення вимог фінансового контролю» та кваліфіковані за її ч. 1 як несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування [8].

Як зауважив Д. М. Міськів, дана проблема справді має важливе значення, оскільки аналіз судової практики застосування положень зазначених статей свідчить про відсутність способів її вирішення [9, с. 122].

На нашу думку, дане питання може бути вирішене наступним чином. Так, відповідно до ч. 2 ст. 51² Закону України «Про запобігання корупції», якщо за результатами контролю встановлено, що суб'єкт декларування не подав декларацію, Національне агентство письмово повідомляє такого суб'єкта про факт неподання декларації, і суб'єкт декларування повинен протягом десяти днів з дня отримання тако-

го повідомлення подати декларацію в порядку, визначеному частиною першою статті 45 цього Закону [7]. Тому можна зробити висновок, що якщо суб'єкт декларування не подав у встановлені законом строки декларацію, то він повинен бути притягнутий до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 172⁶ КУпАП. Якщо ж після спливу десяти днів з дня отримання від НАЗК повідомлення про факт неподання декларації, суб'єкт не подасть її, то має наставати вже кримінальна відповідальність за ст. 366³ КК.

Проте на практиці суди як при вирішенні адміністративних, так і кримінальних проваджень, не завжди звертають увагу на те, чи отримувала особа повідомлення від НАЗК про неподання декларації. Прикладом подібної ситуації є наступна судова справа. Вироком Фрунзенського районного суду м. Харкова від 25 жовтня 2027 року особу було засуджено за ст. 366¹ КК (неподання декларації). При цьому суд зазначив, що «не надіслання НАЗК на адресу обвинуваченого повідомлення щодо не подачі декларації законодавство не пов'язує із настанням наслідків, тобто настання відповідальності за ст. 366¹ КК в умисному неподанні декларації, тільки після письмового повідомлення суб'єкта декларування, тому суд не приймає зазначені доводи обвинуваченого, як підставу для постановлення виправдувального вироку». Тобто судом було прямо відкинуто посилення обвинуваченої особи на те, що вона не отримала від НАЗК повідомлення про неподання декларації [10].

Тому питання розмежування адміністративної та кримінальної відповідальності за неподання декларації викликає ряд дискусій. На практиці може виникнути і ситуація, коли під час відкриття кримінального провадження чи навіть судового розгляду справи декларант все таки подасть декларацію і буде вимагати перекваліфікації його дій з кримінального правопорушення на адміністративне.

У зв'язку з цим деякі науковці пов'язують кваліфікацію таких дій з наявністю чи відсутністю декларації в Єдиному державному реєстрі в момент прийняття рішення по справі [11]. Таку позицію займають і більшість судів. Зважаючи на відсутність в теорії та на практиці єдиної позиції щодо вирішення даного питання, Д. Ф. Волонець пропонує викласти диспозицію ст. 366³ КК в такій редакції: «Умисне неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», якщо таке діяння було вчинено особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення, або ж особою, раніше судимою за злочин, передбачений статтями 366² або (та) 366³

цього Кодексу». На думку автора, подібна поведінка особи свідчить про її стійку антисоціальну спрямованість, а тому має каратися саме кримінально-правовими методами [4, с. 159].

Однак, на нашу думку, такі зміни не вирішать існуючу проблему. По-перше, така ситуація буде порушенням принципу «non bis in idem» (заборони притягнення до відповідальності чи покарання двічі за одне і те ж діяння). По-друге, не зовсім зрозуміло через який саме час протягом року після притягнення особи до адміністративної відповідальності слід відкривати кримінальне провадження за ст. 366³ КК.

Д. М. Міськів взагалі вважає, що покарання за неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, має бути, але не кримінальне. На його думку, встановлення адміністративної відповідальності за умисне неподання декларації поряд із вказівкою в Законі «Про запобігання корупції» на те, що складання адміністративного протоколу за правопорушення, пов'язане з корупцією, тягне звільнення із займаної посади, видається достатнім засобом реагування держави на подібні факти. Дана пропозиція забезпечить гуманізацію відповідальності за такі діяння та усуне проблему в розмежуванні умисного неподання декларації від її несвоєчасного подання, оскільки не буде потреби в останній формі [9, с. 122].

На наше переконання, кримінальна відповідальність за неподання декларації все ж таки має бути. При цьому закінченим кримінальне правопорушення, передбачене ст. 366³ КК, слід вважати після спливу десяти днів з дня отримання повідомлення від НАЗК про необхідність подачі декларації. Дане по-

ложення слід закріпити законодавчо. Одночасно у ст. 366³ КК доцільно було б передбачити можливість звільнення від кримінальної відповідальності, якщо особа до винесення вироку суду все ж таки подасть декларацію.

Висновки. Неподання декларації може вчинятися лише у формі бездіяльності. Обов'язковою умовою кримінальної відповідальності за бездіяльність є наявність у особи обов'язку діяти певним чином та наявність у даних конкретних умовах реальної можливості діяти в такий спосіб, тобто відсутність поважних причин невиконання обов'язку. Обов'язок окремих суб'єктів подавати декларації передбачений Законом України «Про запобігання корупції». Вичерпний перелік поважних причин неподання декларації не передбачений законодавством, оскільки все розмаїття поважних причин апіорі неможливо перелічити.

Встановлення окремих ознак об'єктивної сторони неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366³ КК) ускладнене у зв'язку з наявністю проблем з відмежуванням даної норми від ст. 172⁶ КУпАП «Порушення вимог фінансового контролю». Вирішити дане питання можливо законодавчо закріпивши положення про те, що кримінальне правопорушення, передбачене ст. 366³ КК, слід вважати закінченим після спливу десяти днів з дня отримання повідомлення від НАЗК про необхідність подачі декларації. Одночасно у ст. 366³ КК доцільно було б передбачити можливість звільнення від кримінальної відповідальності, якщо особа до винесення вироку суду все ж таки подасть декларацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ус О.В. Кваліфікація злочину за ознаками об'єктивної сторони складу злочину. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Т. 3. Вип. 47. С. 101–106 URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/33843>.
2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2020. 584 с.
3. Щодо притягнення до адміністративної відповідальності за окремі правопорушення, пов'язані з корупцією: лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 22 червня 2017 р. № 223-943/0/4-17. URL: https://zib.com.ua/files/Golovam_apeliacijnih_sudiv_vid_2205_2017.pdf.
4. Волонець Д. Ф. Кримінальна відповідальність за декларування недостовірної інформації : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 (081 Право). Київ, 2021. 229 с.
5. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / За ред. М. І. Хавронюка. Київ : Москаленко О. М., 2019. 464 с.
6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко та ін.; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К.: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.
7. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

9. Міськів Д. М. Аналіз ознак об'єктивної сторони складу декларування недостовірної інформації. *Соціально-правові студії: науково-аналітичний журнал*. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. Вип. 3 (9). С. 119–123.
10. Вирок Фрунзенського районного суду м. Харкова від 25.10.2017 р., судова справа № 645/2465/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/69846895>.
11. Михайленко Д. Г. Взаємодія елементів деліктного законодавства для забезпечення антикорупційного фінансового контролю. *Судова та слідча практика в Україні*. 2017. № 4. С. 24–37.

REFERENCES

1. Us, O.V. (2017). Qualification of the crime on the grounds of the objective side of the crime. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, Vol. 3, Issue. 47, 101–106 Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/33843> [in Ukrainian].
2. Tatsii, V.Ya. Borysov, V.I. & Tiutiuhin, V.I. (Eds.). (2020). *Criminal law of Ukraine. General part*. Kharkiv: Pravo, [in Ukrainian].
3. On administrative liability for individual offenses related to corruption: letter of the High Specialized Court of Ukraine on Civil and Criminal Cases of June 22, 2017, No. 223-943/0/4-17. Retrieved from: https://zib.com.ua/files/Golovam_apeliacijnih_sudiv_vid_2205_2017.pdf [in Ukrainian].
4. Volonets, D.F. (2021). Criminal liability for declaring false information: *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
5. Khavroniuk, M.I. (Ed.). (2019). *Corruption schemes: their criminal qualification and pre-trial investigation*. Kyiv: Moskalenko O.M. [in Ukrainian].
6. Azarov, D.C., Hryshchuk, V.K., Savchenko, A.V. et al. (2016). *Scientific and practical commentary of the Criminal Code of Ukraine*. Dzhuzha, O.M. Savchenko, A.V. & Cherniei, V.V. (Eds.). Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
7. On Prevention of Corruption: Law of Ukraine, No. 1700-VII (2014, October 14). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> [in Ukrainian].
8. Code of Ukraine on Administrative Offenses: Law of Ukraine, No. 8073-X (1984, December 7). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukrainian].
9. Miskiv, D.M. (2020). Analysis of the features of the objective side of the composition of the declaration of false information. *Sotsialno-pravovi studii: naukovo-analitychnyi zhurnal*, 3(9), 119–123 [in Ukrainian].
10. Verdict of the Frunzensky District Court of Kharkiv dated October 25, 2017, court case № 645/2465/17. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/69846895> [in Ukrainian].
11. Mykhailenko, D.H. (2017). Interaction of elements of tort legislation to ensure anti-corruption financial control. *Sudova ta slidcha praktyka v Ukraini*, 4, 24–37 [in Ukrainian].

ZAMAKHIN ANDRII

PhD in Law, Vice-Rector for Scientific and Pedagogical Work
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

PECULIARITIES OF THE OBJECTIVE SIDE OF THE FAILURE OF THE DECLARANT TO SUBMIT A DECLARATION OF A PERSON AUTHORIZED TO PERFORM THE FUNCTIONS OF THE STATE OR LOCAL SELF-GOVERNMENT

Problem setting. At first glance, clarifying the content of the objective side of the failure of the declarant to submit a declaration of a person authorized to perform the functions of the state or local self-government (Article 3663 of the Criminal Code) does not cause any difficulties. However, there really would not be any problems in establishing these signs, if not for the presence of Art. 1726 of the Code of Administrative Offenses «Violation of financial control requirements». In this regard, both in the theory of criminal law and in practice, the problem of distinguishing between these offenses has arisen, which requires a balanced and reasonable approach to its solution.

Analysis of recent research and publications. The issue of liability for criminal offenses related to the declaration of assets by persons authorized to perform the functions of the state or local self-government has been studied by such scholars as V. V. Andrieshyn, O. S. Bondarenko, D. F. Volonets, Y. V. Hrodetskyi, O. O. Dudorov, Z. A. Zahynii,

V. M. Kyrychko, I. I. Mytrofanov, D. M. Miskiv, M. I. Khavroniuk, V. S. Shchyrskya, and others. However, many controversial issues have not been finally resolved.

The purpose of research is to establish the peculiarities of the objective side of the failure of a declarant to submit a declaration of a person authorized to perform the functions of the State or local self-government (Article 3663 of the Criminal Code) and to distinguish it from the violation of financial control requirements (Article 1726 of the Code of Administrative Offenses).

Article's main body. Failure to submit a declaration may be committed only in the form of inaction. A prerequisite for criminal liability for inaction is that the person has an obligation to act in a certain way and that in these specific conditions there is a real opportunity to act in this way, i.e., no valid reasons for failure to fulfill the obligation. The obligation of certain entities to file declarations is established by the Law of Ukraine "On Prevention of Corruption". The law does not provide for an exhaustive list of valid reasons for failure to file a declaration, since it is impossible to list all the various valid reasons a priori.

Establishment of certain signs of the objective side of the failure of the declarant to submit the declaration of a person authorized to perform the functions of the state or local self-government (Article 3663 of the Criminal Code) is complicated due to the problems with distinguishing this provision from Article 1726 of the Code of Administrative Offenses «Violation of Financial Control Requirements». This issue can be resolved as follows. Thus, in accordance with part 2 of Article 512 of the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption», if the results of the control establish that the declaring entity has not submitted a declaration, the National Agency shall notify such entity in writing of the fact of failure to submit a declaration, and the declaring entity shall submit a declaration within ten days from the date of receipt of such notification in accordance with the procedure specified in part one of Article 45 of this Law. Therefore, if the declaring entity fails to submit the declaration within the statutory time limits, it must be brought to administrative liability under Part 1 of Article 1726 of the Code of Administrative Offenses. If, after ten days from the date of receipt of a notification from the NACP on the fact of failure to submit the declaration, the subject fails to submit it, criminal liability under Art. 3663 of the Criminal Code should be imposed.

Conclusions and prospects for the development. The criminal offense under Art. 3663 of the Criminal Code should be considered completed after ten days from the date of receipt of the notification from the NACP on the need to file a declaration. To resolve the problems with the distinction between Art. 3663 of the CC and Art. 1726 of the CAO, this provision should be enshrined in law. At the same time, it would be advisable to provide for the possibility of exemption from criminal liability in Art. 3663 of the CC if a person submits a declaration before the court verdict.

Key words: criminal offense, objective party, inaction, failure to file a declaration, late filing of a declaration, declarant.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Замахін А. Л. Особливості об'єктивної сторони неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. *Право та інновації*. 2023. № 4 (44). С. 49–54.